

Minuta - Intalnire Task Force Rosia Montana TFRM

16.02.2016	Locatie:	MMAP
15.00 - 17.00	Nivel intalnire:	Grup de lucru/brainstorming
MMAP	Facilitator:	SS Viorel Lascu
	Responsabil minuta:	Liviana Catalina

Participanți: conform listei

Prezinta Timp alocat

Deschidere intalnire si introducere obiective intalnire	SS Viorel Lascu	2 min
Cuvant de deschidere : evidentierea TFRM ca initiativa a guvernului actual pentru a marca un moment deosebit in istoria zonei miniere recunoscut si prin inscrierea RM pe lista indicativa pentru UNESCO, ca evidenta a preocuparii pentru viitor. Evidentierea prilejului creat de MMAP prin gazduirea acestei intalniri de a crea un spatiu de evaluare a potentialului rezultat din initiative care nu au fost inca finantate precum si initiative locale la nivelul comunitatii prin care s-au creat propuneri concrete : Asociatia Europa Nostra, World Monument Watch. Scopul intalnirii : intelegerea tuturor aceste eforturi/initiative independente, inca ne-recunoscute, pentru a defini modul in care pot fi sustinute si finantate din programe UE. Corelarea a tot ceea ce s-a gandit, propus si construit pana acum pentru a avea o viziunea de viitor care nu distruge ci pune in valoare patrimoniul post-industrial, asigura vizibilitatea zonei, o face un obiectiv de interes, asigura restaurarea si respecta mediul. RM nu trebuie sa fie o zona care se dezvoltă ca celelalte zone din Romania. RM e o zona definita prin peisaj natural, resurse, peisaj cultural si trebuie sa se dezvolte pe baza acestor dimensiuni. Prin modelul propus la RM se creeaza un model de dezvoltare a unor comunitati din Romania. Este un proiect-pilot cu participarea mai multor institutii.	Ministrul Culturii Vlad Alexandrescu	5 min
Prezentare participanti		5 min
Contextul intalnirii : acesata se dezvoltă in jurul conceptului de economie verde - fundamentat pe patrimoniul natural si cultural. Nu se exclud initiative de niciun fel. Economia Verde - concept care poate aduce sub aceeași umbrela toate ideile de dezvoltare ale participantilor. Este importanta pastrarea discutiilor in limitele reglementarilor acceptabile din perspectiva	SS Viorel Lascu	2 min

situatiei legale privind RM.

Situatia legala actuala : instanta de arbitraj comercial - partea romana si reclamantul urmeaza sa stabileasca arbitrii. Nu este o problema expunerea ideilor care apar in acest task force. Important : ideile si proiectele care se propun sa nu aiba un impact in crearea unui avantaj economic pentru oricare alt competitor.

Pasi dupa listarea indicativa in patrimoniul Unesco: Intalnirea de astazi se desfasoara dupa anuntul privind listarea indicativa in patrimoniul Unesco. Ce urmeaza dupa acest pas : lista indicativa este principalul instrument de actiune, statul se angajeaza sa inceapa demersuri pentru realizarea unui dosar de candidatura, se va realiza o evaluare/studiere a sitului si se vor face demersuri de protejare a valorilor comunitatii si de stimulare a dezvoltarii locale. Important este ca toate propunerile de proiecte sa fie corelate cu ideea patrimoniului universal : protejarea valorilor identificate la RM.

Succesul se bazeaza pe doua ingrediente : 1. Brandawareness - notorietate si 2. activare locala si implicare a cetatenilor. RM are aceste doua dimensiuni dar are si o problema : conflict de viziune de dezvoltare intre cererea pentru minerit promovata de o parte a comunitatii si un curent puternic care mizeaza pe protectia si explorarea patrimoniului local. Nu s-a incercat armonizare pana acum dar acest TFRM poate fi o oportunitate de mediere a celor doua curente. O parte din patrimoniul local o reprezinta inclusiv meseria de minerit. Un plan de dezvoltare trebuia sa uita si la vecinatati, sa nu existe o separare. Delimitarea RM ca zona de interventie si de colaborare.

Europa Nostra apreciaza propunerea RM pe lista indicativa a Unesco ca punct de plecare pentru dezvoltarea locala bazata pe patrimoniul natural - cultural. In RO exista exemple de dezvoltare in acest sens : manastirea Golia, cetatea Fagarasului, orasul Alba Iulia - s-a reusit dezvoltarea prin accesare fonduri si dezvoltare patrimoniu cultural si natural. Protectia patrimoniului - dezvoltare integrata - include dezvoltarea de infrastructura, servicii, locuri de munca, bazate pe oferta locala. RM are oferta diversa - patrimoniu arheologic, exploatarea timp de milenii a resurselor miniere, tenacitatea locuitorilor etc. Actiunile organizatiilor locale au determinat posibilitatea ca in prezent sa se dezbată aceste oportunitati.

Conceptul de dezvoltare integrata locala - dezvoltare

Stefan Deaconu /
Leaua&Asociatii

5 min

Stefan Balici/INP

2 min

Teodor Frolu, AIP

2 min

Maria Berza/Europa
Nostra

2 min

Dragos Pislaru,

5 min

locala in responsabilitatea comunitatii (CLLD) este un concept cu care se opereaza in prezent, inclusiv la nivelul programelor de finantare. Este in prezent o colaborare experimentală, este important de stabilit modul in care putem lucra pentru a declansa activarea locala, pentru a solicita statului suport efectiv pentru ceea ce se poate face in mod realist in comunitate. Rolul statului ar putea fi de facilitator, finantator, comunicator, factor de crestere a fluxului de informatii cu privire la oportunitati pentru a atrage alte oportunitati. Concluzia este ca dispunem de un instrumentar si finantari inasa lipeste experienta in a crea proiecta viabile : sustenabile, care sa devina proprietate a APL-urilor si sa fie dezvoltate pe termen lung. In multe dintre comunitatile vizitate unul dintre obstacole e reprezentat de capacitatea de a se crea o voce locala comuna. Intrebarile care se impun:

1. Exista consens in comunitatea RM cu privire la proiectele care se pot face (accesibilitate, educatie, mestesug etc.)
2. Daca nu exista consens, pana cand se poate crea acesta pentru a utiliza sprijinul statului (abordare interministeriala) in a facilita, finanta un program integrat etc ?

Exista in vigoare un PUG care blocheaza in comuna RM orice posibilitate de dezvoltare. Pe fondul proiectului minier, zone din RM au fost declarate industriale prin urmare niciun fel de proiect nu a putut fi finantat (PHARE, SAPARD, ISPA). Se pune deci in discutie posibilitatea de a obtine finantare de la ministere pentru un nou PUG in RM. Se discuta in prezent despre un trend - antreprenoriatul - poate multi dintre localnici vor doar sa fie angajati si atunci ar trebui adusi investitori care sa creeze locuri de munca in zona. Concomitent se poate gandii un portofoliu de proiecte pentru care se pot face studii de oportunitate, de fezabilitate. Alte aspecte importante: proiectul de ecologizare de asumat de MMAP, patrimoniul - muzeul mineritului asumat de catre Min Cult pentru a atrage turism.

PUG-ul actual nu interzice dezvoltarea in toata zona, Exista zone delimitate care intra sub incidenta. Nu trebuie sa se ignore existenta tonelor de aur si argint din RM (47 miliarde de lei in zacamant). Ar trebui sa co-existe exploatarea miniera cu cea bazata pe patrimoniul iar includerea in patrimoniul UNESCO sa se realizeze dupa ce se finalizeaza exploatarea.

PUG are efecte asupra a 25% din zona - sunt comune intregi afectate. Intre minerit si patrimoniul exista o stare conflictuala. Acolo unde e zacamant si se intentioneaza exploatarea cu metode moderne, acolo sunt si elemente de patrimoniul.

Exista o deosebire de esenta intre cei care cunosc situl si

Cancelaria PM

Sorana Zainescu -
Alburnus Maior

5 min

Marius
Todor/Asociatia Pro
Rosia Montana

2 min

Asociatia ARA

2 min

Asociatia ARA

5 min

cei care cu bunavointa cred ca anumite lucruri se pot rezolva rapid prin intermediul alegerilor. Intalnirea actuala este o prima speranta pentru ca este prima data cand se abordeaza comun aceasta problema. Sunt in sfarsit luate in seama solicitarile care s-au realizat de multa vreme si pentru care s-au facut multe eforturi - listarea pentru Unesco. ARA lucreaza de mult in zona, e f dificila inteventia la RM. Comunitatea in mare parte nu a fost ajutata sa afle ce fel de posibilitati/oportunitati are, abia dupa ce ar fi informata ar putea sa vina cu o opinie valida.

Recomandam lucrul in grupuri pentru a ajunge la consens

Ministerele sa-si asume o strategie comuna si sa vina in fata comunitatii cu noi posibilitati.

In RM nu exista o unitate. In raportul transmis de catre Academia Romana - AR (inclusiv prin cercetarea domnului Ionel Haiduc, chimist) - se ajunge la concluzia ca in zona exista o exploatare intensiva care nu lasa nimic pentru generatiile viitoare. In zona exista Rosia Poieni, Certez, mine in exploatare care vor impiedica fluxul de turisti. Pericolul este foarte mare (baraj cu risc mare de accident). Este o problema importanta - nu se poate merge pe acelasi stil de dezvoltare adoptat pana in prezent..

Cu 3 lucruri a iesit Romania din diferite crize : grane, petrol, aur. Doua puncte din cele 21 al raportului realizat de catre AR - patrimoniul cultural este singurul care poate sa aduca turism si alte beneficii si e obligatia noastra sa-l pastram.

Nu exista un consens in prezent insa mineritul este singura optiune reala pentru o larga majoritate. Comunitatea nu stie ce e bine pentru ea si paseaza responsabilitatea catre ministere in ceea ce priveste decizia pentru crearea unui plan de dezvoltare a comunitatii.

Conceptul de ecoturism - recunoasterea destinatiilor de eco-turism: 10 zone din Ro - proiecte pilot - in PPP pe agenda ministerului economiei. E un model care poate sta la baza unui model de dezvoltare integrata pentru RM. Pana se va transa o decizie legala in statul roman si GS, nu este corect sa fie blocata dezvoltarea in zona. Ce trebuie sa se intample - o dezghetare a dialogului pe teme reale - partile trebuipuse intr-un exercitiu de dialog. Ecoturismul e optiune cu investitie minima. Zona se bucura de notorietate internationala - poate iesi pe piata internationala de la Bucuresti.Ex:in 2000, in localitatea Zarnesti langa Pietra Craiului, s-a putut face turism (a fost un proiect care a adus turisti pentru carnivore mari), dintr-un oras industrial a devenit un brand turistic, exista peste 70 de pensiuni. Concluzie : fortat dialogul, adus in discutie PUG-ul, deschise nuclee de dezvoltare pe diferite teme.

Din perspectiva unui locuitor al zonei: nu s-a facut nimic in

SS Viorel Lascu

Mining Watch

2 min

Ionel Valentin
Vlad/Academia
Romana

10 min

Marius
Todor/Asociatia Pro
Rosia Montana

2 min

Andrei Blumer

10 min

Cristian

2 min

zona, nu mai sunt optiuni de educatie, ideea e sa existe consens/reprezentativitate.

Proiectul de exploatare miniera RMGC nu a intrunit avizele necesare. Discutia trebuibazata pe aceasta realitate si orientata catre viitor. Poate continua minierul doar respectandu-se legislatia -exista zone care au obtinut descarcare geologica atunci cand nu sunt aduse prejudicii patrimoniului (Rosia Poieni, minereu de cupru). Sa ne concentram pe viitor, pe proiecte care functioneaza.

Exemple de succes in RM: crearea unei intreprinderi sociale fara resurse financiare, fara sprijin - exista 50 de femei care tricoteaza si care reusesc sa se intretina; crearea unui centru local de cercetasi.
Eforturile de a obtine spatiu pentru intreprinderea sociala (se lucreaza intr-un spatiu din vechea parohie) sau pentru a face un centru cultural pentru copii au ramas fara raspuns.

Se porneste de la intelegerea ca statul roman a spus stop la minierit in zona, trebuigandite posibilitati in afara acestui proiect. Alte probleme care trebuie rezolvate - implementarea unui instrument de dezvoltare-cercetare in zona.

In localitatea Campeni exista 3 fabrici de mobila care ofera 500 de locuri de munca, exista personal calificat in textile. Trebuie pornit de la ceea ce exista la nivel local si sa fie integrati cei din RM pentru a coexista dincolo de PUG. Exista 5000 de locuri de munca in arealul Apusenilor in turism. Ceea ce este necesar : infrastructura care intra in responsabilitatea statului. Exista o incertitudine legata de proiectul de minierit care creeaza confuzie in ceea ce priveste optiunile de dezvoltare.

Trebuie pornit de la acceptarea pozitiei statului roman cu privire la exploatarea miniera.
In ceea ce priveste dezvoltarea locala, daca nu reusim sa ajungem la un proiect integrat (prima optiune), care ar putea fi a doua cea mai buna optiune? Crearea de proiecte care au in vedere consolidirea infrastructurii de educatie - scolile, capacitatea turistica etc. - proiecte care se adreseaza unor teme de dezvoltare pentru care exista un consens general.

Ideea ca guvernul ar putea veni sa rezolve cu un master plan nu este cea mai buna solutie, ar trebui sa existe implicarea de la nivel local. Guvernul este pregatit sa asigure toata gama de instrumente de finantare care sa fie concentrate pe dezvoltare locala: APL-ul are eligibilitate pe anumite proiecte, alti stakeholders locali pot fi eligibili pe

Apostol/Viitorul
Mineritului

Ministrul Culturii,
Vlad Alexandrescu

2 min

Tica Darie, Made in
Rosia Montana

5 min

Teodor Frolu, AIP

2 min

Maria
Oprea/Asociatia
Pro Muntii Apuseni

5 min

Dragos
Pislaru/Cancelaria
PM

10 min

alte proiecte, exista finantare si se poate lucra impreuna cu MFE. Este important sa existe o gandire locala, nu trebuie asteptat ca o firma din exterior sa vina si sa indice ce ar trebui facut.

Experienta in dezvoltare durabila, minerit durabil, in Ro si UK - exista alternative variante de minerit traditional. La RM ar putea fi un concept de proiect pilot - initiative cu inovare in capacitatea de a gestiona diferite proiecte si capacitati pe care le poate gestiona comunitatea cu sprijinul celor din jur.

Intrebări lansate de catre Sorana Zainescu/Alburnus Maior

1. Doreste guvernul sa asume coordonarea unei strategii de dezvoltare durabila in RM inclusiv la nivel financiar?
2. Doresc ministerele sa se implice in realizarea unui nou PUG?
3. Doreste Ministerul Culturii si are capacitatea de a prelua muzeul mineritului?
4. Doreste Ministerul Mediului sa realizeze ecologizarea la RM? (din 2006 exista acest buget pentru a se realiza ecologizarea)

Ar trebui sa se identifice firme/initiative care au avut succes incepand fara sprijin si sa fie co-finantate aceste firme ca sa poata creste. Cei care dovedesc initiativa, mentalitate de leadership, ar trebuia fie incurajati. Acest plan de dezvoltare la RM poate fi o anvelopa peste firme de succes la care putem contribui.

Ana Daraban/Specialist, cercetator

5 min

Sorana Zainescu - Alburnus Maior

2 min

Academia Romana

5 min

Corelarea a tot ceea ce s-a gandit, propus si construit pana acum pentru a avea o viziunea de viitor care nu distruge ci pune in valoare patrimoniul post-industrial, asigura vizibilitatea zonei, o face un obiectiv de interes, asigura restaurarea si respecta mediul. RM nu trebuie sa fie o zona care se dezvolta ca celelalte zone din Romania. RM e o zona definita prin peisaj natural, resurse, peisaj cultural si trebuie sa se dezvolte pe baza acestor dimensiuni. Prin modelul propus la RM se creează un model de dezvoltare a unor comunități din Romania. Este un proiect-pilot cu participarea mai multor instituții.

Economia Verde - concept care poate aduce sub aceeasi umbrela toate ideile de dezvoltare ale participanților.

Task Force Rosia Montana poate fi o oportunitate de mediere a celor doua curente - minerit si patrimoniu. O parte din patrimoniul local o reprezinta inclusiv meseria de minerit. Minerit tradițional sau pentru turism.

Dezvoltare locala integrata

Implicarea comunitatii si stabilirea unui consens privind teme de dezvoltare locala

Ecoturism ca optiune de dezvoltare locala. Initiative independente de succes - modele de dezvoltare.

Co-finantarea si incurajarea de catre guvern a acestor initiative

Proiect-pilot lansat de guvern care invita comunitatea sa participe, sa se implice intr-o abordare diferita de cea practicata care presupune doar interventia la nivel de administratie si institutii

Responsabil	Termen	
Transmiterea de idei concrete de dezvoltare durabila in RM la liviana.catalina@mmediu.ro si alina.coman@mmediu.ro	Toti participantii	25.02.2106
Sesiuni de lucru tematice pe baza ideilor concrete transmise	Toti participantii grupati	29.02 - 18.03.2016
Intalnire extinsa in formula initiala pentru coagularea ideilor si creionarea programului pilot	Toti participantii	22.03.2016